

A 1724/tillväxt

Käsittelijä Kasvu ja kehitys Pohjolassa -valiokunta

Kasvu ja kehitys Pohjolassa -valiokunnan mietintö, joka koskee
jäsenehdotusta yhteisestä pohjoismaisesta EU-politiikasta sosiaalista polkumyyntiä vastaan

Ehdotus

Kasvu ja kehitys Pohjolassa -valiokunta ehdottaa,

että Pohjoismaiden neuvosto suosittaa Pohjoismaiden ministerineuvostolle,

että se järjestää Cevean raportin pohjalta seminaarin tai pyöreän pöydän keskustelun, jossa työmarkkinaosapuolet ja Pohjoismaiden hallitukset neuvottelevat yhteispohjoismaisista toimista sosiaalista polkumyyntiä vastaan.

että se edistää Pohjoismaiden hallitusten yhteisen EU-politiikan syntymistä taistelussa sosiaalista polkumyyntiä vastaan.

Taustaa

Sosiaalinen polkumyynti on ongelma, joka haastaa pohjoismaisten työmarkkinoiden sopimusmallit. Pohjoismaat poikkeavat EU:n muista jäsenmaista huomattavasti siinä, että niiden työmarkkinoiden rakenteeseen kohdistuu painetta muun muassa EU:n lainsäädännön taholta.

Sosiaalinen polkumyynti uhkaa pohjoismaista työmarkkinamallia, mikäli siihen ei suhtauduta tosissaan ja ryhdytä välittömästi toimiin sen kitkemiseksi.

Pohjoismaiset toimet sosiaalista polkumyyntiä vastaan

Sosiaaliselle polkumyynnille ei ole olemassa yksiselitteistä määritelmää, mutta tässä yhteydessä se ymmärretään kehnompina palkka- ja työehtoina sekä pimeänä työnä ja järjestäytyneenä työelämän rikollisuutena.

Sosiaalidemokraattisten puolueiden ja ammattiliittojen keskusjärjestöjen pohjoismainen yhteistyökomitea SAMAK julkaisi tammikuussa 2017 tanskalaisen ajatushautomo Cevean laatiman raportin "Pohjoismaisia toimia sosiaalista polkumyyntiä vastaan"¹. Raportissa pohditaan perusteellisesti itse ilmiötä, sen laajuutta sekä Pohjoismaissa viime vuosina sen kitkemiseksi käynnistettyjä toimia. Raportin tavoitteena on välittää tietoa, jotta sosiaalista polkumyyntiä voidaan ehkäistä jatkossa.

¹ Raportti on luettavissa osoitteessa <http://samak.info/wp-content/uploads/2017/01/Nordiske-tiltag-mod-Social-Dumping-Cevea-januar-2017.pdf>.

Raportin mukaan sosiaalinen polkumyynti on erityisen yleistä tietyillä aloilla kuten rakennus-, ilmaliikenne-, ravintola-, siivous-, IT- ja tavaraliikenteen alalla. Raportin mukaan sosiaalinen polkumyynti "...haastaa kansallisia sääntöjä noudattavat ja työntekijöilleen kunnollista palkkaa maksavat yritykset, jotka jäävät alakynteeseen suhteessa epärehellisiin yrityksiin, jotka pyrkivät sääntöjen omavaltaisella tulkinnalla minimoimaan palkkamenonsa ja muut säälliset työehdot. Yritysten työntekijöille tämä tarkoittaa sitä, että heidän palkka- ja työehtonsa voivat heikentyä, mikäli heidän työnantajansa joutuu kamppailemaan elintilasta epäasiallisesti toimivien kilpailijoiden ehdoilla".

Poul Nielson toteaa *Työelämä Pohjolassa*² -raportissaan, että mikäli pohjoismaisen mallin peruseriaatteet halutaan säilyttää, on syytä taistella rajat ylittävää sosiaalista polkumyyntiä vastaan, eritoten EU:ssa.

Poul Nielsonin tavoin myös Cevea tuo raportissaan esiin, että Pohjoismaiden tulee taistella sosiaalista polkumyyntiä vastaan ennen kaikkea harjoittamalla aktiivisempaa pohjoismaista politiikkaa EU:ssa.

Valiokunnan näkemykset

Mietintö pohjautuu sosiaalidemokraattisen ryhmän laatimaan jäsenehdotukseen. Kasvu ja kehitys Pohjolassa -valiokunta käsittelee ehdotusta Reykjavikin kokouksessaan 20. syyskuuta 2017 ja päätti tukea ehdotusta edellyttäen, että kytkentä alustatalouteen sekä lähetettyjä työntekijöitä koskevan EU-direktiivin avaamiseen poistetaan ehdotuksesta. Alkuperäiset ehdotuksen tekijät hyväksyivät tämän ja siten valiokunta kokonaisuudessaan hyväksyi jäsenehdotuksen.

Helsingissä 31. lokakuuta 2017

Arto Pirttilahti (kesk.)

Hanne Dyeveke Søttar (FrP)

Håkan Svenneling (V)

Katri Kulmuni (kesk.)

Lena Asplund (M)

Mikael Staffas (Lib)

Mikkel Dencker (DF)

Nils Aage Jørgensen (H)

Orla Hav (S)

Pyry Niemi (S)

Ruth Marie Grung (S)

Solfrid Lørbrekk (SV)

Stein Erik Lauvås (A)

Veera Ruoho (kok.)

Ville Skinnari (sd.)

² Raportti on luettavissa osoitteessa <http://norden.diva-portal.org/smash/get/diva2:934696/FULLTEXT01.pdf>.